

UMĚLECKÁ KRITIKA

Umělecká kritika znamená umění rozlišovat a posuzovat. Pragmatickou orientací se umělecká kritika zásadně liší od vědeckého přístupu k umění, který je zaměřen teoreticky. Obracejí se především k publiku, činí si nárok na to, aby její stanovisko bylo slyšeno veřejně, a stojí v silovém poli mezi uměním a společností. Od uměleckého kritika se vyžaduje vysoká míra múzické senzibility. K tomu, aby se vyrovnal s novým dosud neznámým uměním, mu může přispět pouze jeho pozorování. Pozorování a popis získávají v umělecké kritice metodickou hodnotu. Vystává též problém jazykové formy, v níž se umělecká kritika realizuje. K tomu patří též filozofická otázka tzv. estetických pojmů, jež jsou v uměleckokritické diskusi směrodatné.

Umělecká kritika nejenže nikdy nemůže být objektivní, ono to její subjektivní zabarvení je dokonce nutností. Stává-li se někdy, že se kritik snaží o objektivnost, tak buď vůbec nedělá kritiku, nebo žije v iluzi o své objektivnosti, anebo vědomě klame ty, kteří mu v tomto směru věří. Je dobré, když má kritik přímý zájem o umění, když sám má osobité názory. Je to důkaz toho, že materiál, se kterým pracuje, je mu důvěrně znám.

Použitá literatura: Heckmann Wolfhart, Lotter Konrad; Estetický slovník, citace str. 156
Volek Jaroslav; Základy obecné teorie umění, citace str. 148

Kritika jako nemoc umění?

Když Wilde uviděl v Coloradu nápis: „Nestřílejte na pianistu, dělá, co může“, prohlásil: „Tohle je ta nejlepší forma umělecké kritiky, se kterou jsem se kdy setkal.“

Kritika je samozřejmou součástí uměleckého světa a jako každá oblast lidské činnosti, má i ona svou historii, směry, vůdčí představitele a aktuální přítomnost.

Mohlo by se zdát, že kritika je jakýmsi parazitem v uměleckém vyjádření. Dílo bývá hodnoceno podle škály různých kriterií. Kritický soud je pak vy významné míře ovlivňován samotným kritikem. Je třeba zdůraznit, že žádná kritika není výhradně objektivní nebo subjektivní, vždy záleží na osobních estetických preferencích autora kritiky nebo na jeho osobních zkušenostech, kulturním kontextu, zvyklostem a celé řadě dalších faktorů. Proto je téměř nemožné, požadovat po kritikovi zcela nezaujaté a absolutní hodnocení, neboť každý, kdo něco hodnotí, do svého názoru promítá řadu výše uvedených faktorů. Neměli bychom ovšem ani předpokládat, že kritika je něco umělého, zatímco vkus veřejnosti cosi přirozeného, protože za vším stojí předpoklad přirozeného vkusu.

Občas můžeme zaznamenat emotivní projevy tvůrců, autorů, ale i třeba fanoušků daného díla, kteří mají pro kritiky vyhrazen nelichotivý slovník. Kritiky obviňují z mizivých tvůrčích schopností, nízkého intelektu a zejména neobjektivní hodnotícího soudu. Je to jako s každou negativní kritikou. Když se vás netýká, považujete ji za užitečnou, když je mířena na vás, za neobjektivní.

Pokud tedy na kritiku a kritiky pohlížíme jako na intelektuální prostředek k vyjadřování různých myšlenek, kteří mají sice vkus pro umění, ale postrádají talent, aby ho mohli vytvářet, a peníze, aby ho mohli podporovat, měli bychom si také uvědomit, že pro existenci kritiky nalezneme důležité opodstatnění - kritika může hovořit, zatímco ostatní druhy umění zůstávají němé.

Názory druhých odpovídají tomu, čemu tito lidé ve skutečnosti věří, proto každá kritika vypovídá i o samotných autorech. Důležité je, jaké dveře nám jejich kritiky otevřou a jakým směrem nás pošlou. Každý umělecký kritik, byl měl nastolit svoji vlastní cestu. Otázkou pak zůstává, jestli na jejím konci toho budeme mít víc, než jsme měli na začátku.